

פברואר 2021

עדכונים בחינוך

אגף א' חינוך ילדים ונוער בסיכון

עובדי ועובדות אגף יקרים

אנו ממשיכים לקבל עוד ועוד מחקרים וכתבי עת מעניינים על תקופה מאתגרת זו. לצערי, אנו עדיין נמצאים בתוך משבר מתמשך ומתמודדים עם תחלואה גבוהה גם במסגרות האגף. לצד זה, יש אור בקצה המנהרה ואנו מקווים שבעקבות החיסונים בקרוב נוכל לחזור לשגרה. אני שמח שחלק מכם שולחים אלינו מאמרים ומשתפים אותנו בידע נוסף. בניוזלטר הזה ישנה התייחסות למחקרים הנוגעים במצבם הנפשי של המורים בעקבות משבר הקורונה, היעדרויות תלמידים בלמידה מרחוק, טעויות בניהול כיתה ועוד..

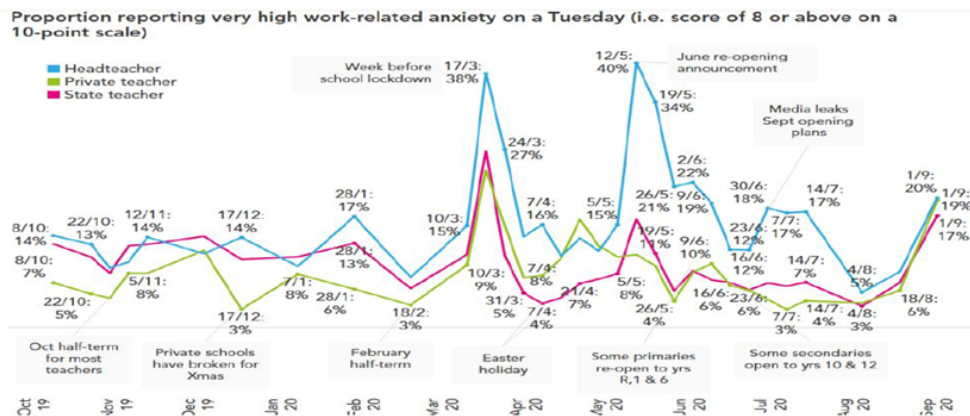
קריאה מהנה,
חיים מויאל

HOW DID THE EARLY STAGES OF THE COVID-19 PANDEMIC AFFECT TEACHER WELLBEING?

השפעת משבר הקורונה על החוסן הרגשי של מורים ומנהלים בבריטניה

By R.Allen; J.jerrim; S.sims

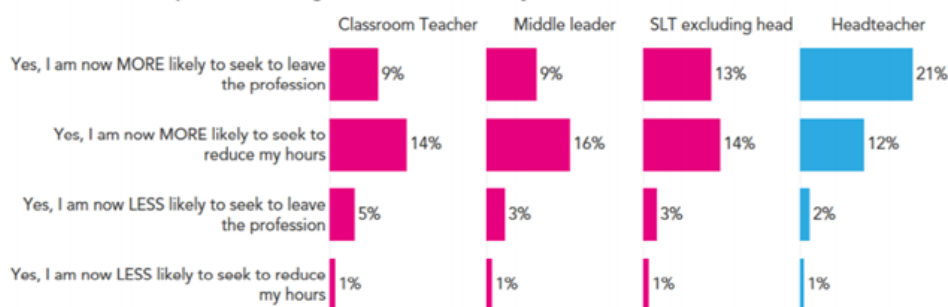
כידוע, לחוסן הנפשי של המורים יש השפעה גם על התלמידים. המאמר בודק את החוסן הנפשי של מורים ומנהלים בבריטניה וביקש לבחון את מצבם הרגשי בזמן משבר הקורונה. ישנה הבחנה בין מורים ומנהלים ובין מורים בבתי ספר ציבוריים למורים בבתי ספר פרטיים. הועברו שאלונים לדיווח עצמי של המורים, הם התבקשו לדווח על המצב הנפשי שלהם במהלך המשבר, נמצאה עליה תלולה ברמות החרדה בקרב המורים. בגרף הבא ניתן לראות זאת. העקומה הכחולה מייצגת את המנהלים, העקומה הירוקה מייצגת את המורים בבתי ספר פרטיים והעקומה הורודה מייצגת את המורים בבתי ספר ציבוריים.

המסקנות העיקריות מגרף זה הן:

- המנהלים חשופים ליותר חרדה בשל תפקידם מאשר המורים.
- המורים מדווחים על יותר חרדה כאשר נכסים לסגר וכשפותחים מחדש את המערכת. החוקרים הצביעו על כך שהחרדה עולה בגלל השמועות בתקשורת ולא בגלל החלטות מדיניות רשמיות.
- וכיצד זה ישפיע עלינו בעתיד? בגרף הבא ניתן לראות כי זה משפיע על שחיקת המורים והרצון שלהם להפחית באחוזי המשרה או לפרוש מהמקצוע. גם בגרף זה ניתן לראות כי מנהלי בתי הספר הם אלו שנפגעו יותר בעקבות המשבר והמצב הנפשי שלהם הוא זה שיביא לפרישתם.

Has the experience of COVID-19 and lockdown made it more or less likely that you will seek to reduce hours or leave the profession altogether in the next few years?

Question answered by 6,933 teachers on 24/06/2020 (responses weighted to reflect national teacher and school demographics)

<https://ideas.repec.org/p/ucl/cepeow/20-15.html>

REMOTE LEARNING CUTS INTO ATTENDANCE. HERE ARE REMEDIES

היעדרויות תלמידים בלמידה מרחוק

By Heather C. Hill

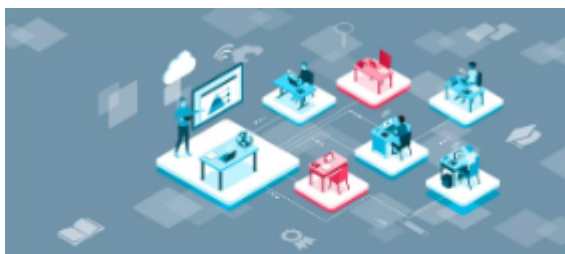
נוכחות תלמידים בבית הספר היא אתגר גם בימי שגרה, אך בלמידה מרחוק עוד יותר. מחקרים שנעשה בארצות הברית מראים ירידה בנוכחות התלמידים בשיעורים מרחוק, במיוחד באוכלוסיות ממעמד סוציו אקונומי נמוך- ירידה של 40% בסמסטר אביב שהיה בתחילתו של המשבר. בחודש נובמבר יש שיפור משמעותי אך עדיין ממוצע הנוכחות ירד ב-15% בקרב אוכלוסיות חלשות.

במאמר מוצגים 4 מנגנונים באמצעותם ניתן להתמודד עם תופעת היעדרויות, יש לציין כי ניתן לראות שהאגף אכן משתמש בחלק מהמנגנונים המוצאים במאמר.

להלן המנגנונים:

1. תעדוף של אוכלוסיות מוחלשות בחזרה ללימודים: ישנה המלצה לתעדף את חזרתם של אוכלוסיות מוחלשות כי בקרב אוכלוסיות אלו ישנה משמעות רבה לקשר האישי עם הצוות החינוכי.
2. חיפוש אינדיקטורים לזיהוי מוקדם לסיכוי של תלמידים לנשירה- מערכת שתוכל לאסוף נתונים של אי למידה של תלמידים ממערכות כמו גוגל קלאסרום.
3. יצירת קשר עם הורים- המחקרים מראים שצריך לרתום את ההורים לתהליך הלמידה בשביל למנוע נשירה סמויה מהלמידה מרחוק.
4. יצירת תכנית מנטורינג- לא מספיק לזהות שהילדים אינם לומדים, צריך להשקיע בכך שהם ירצו ללמוד. יש לבנות תכנית על פיה כל איש צוות יהיה אחראי על הקשר האישי עם חלק מהתלמידים.

למאמר:

Remote Learning Cuts Into Attendance. Here Are Remedies (Opinion)

Data suggest low-income communities are hit much harder than affluent ones, writes researcher Heather C. Hill.

7 CLASSROOM MANAGEMENT MISTAKES—AND THE RESEARCH ON HOW TO FIX THEM

7 טעויות בניהול כיתה וכיוונים מבוססי מחקר לתיקונם

By Youki Terada

1 מתוך 16 תלמידים מאופיין בבעיות התנהגות. גם תלמידים שאינם בעלי בעיות התנהגות מאובחנות, בגיל ההתבגרות בודקים גבולות ומרבים להפריע בבית הספר, דבר שלרוב הוא חלק מהתפתחות רגשית תקינה.

אסטרטגיות ניהול הכיתה המקובלות ושנלמדות מתבססות על שמירת כללים. במאמר נטען כי פרקטיקות אלו אינן מועילות לבעיות משמעת ואף מחריפות אותן, ובכל זאת, אלו הפרקטיקות הנפוצות ביותר.

המאמר מציג 7 טעויות נפוצות בניהול כיתה ומציע פתרונות מבוססי מחקר:

1. התייחסות לצורת ההפרעה ולא לסיבת ההפרעה- רק התייחסות לסיבה בגללה התלמיד מפריע תביא לשינוי משמעותי בהתנהגותו.
2. הנחה כי הפרעה אינה קשורה ללמידה- 20% מההפרעות הן ביטוי של קושי לימודי.
3. התייחסות תמידית לכל בעיית משמעת בכיתה- מחקר מראה כי התייחסות תמידית לכל בעיית משמעת בכיתה מחריפה את הבעיות. מתן פידבק חיובי על התנהגות טובה יכול לצמצם בעיות התנהגות.
4. העמדת ילד בפניה- מציעים להחליף פרקטיקה זו ל"פינת שלום". ובה תלמידים יוכלו לתרגל רגולציה עצמית.
5. ביוש- מורים כותבים על הלוח ילדים שמפריעים או מפרסמים ציונים, פרקטיקות אלו מוכחות כמעצמות את בעיות ההתנהגות. לכן, במידת האפשר יש להעיר לתלמידים באופן פרטי.
6. ציפייה לציות- הדרך לייצר ציות היא על ידי בניית אמון והפגנת אמפתיה.
7. התעלמות מההטיות המוקדמות שלך- מחקרים רבים מראים כי מורים נוטים להאמין פחות במסוגלות של תלמידים עם גוון עור שחור, דבר שמביא לפגיעה באמון של תלמידים אלו במערכת. מורים יכולים להתמודד עם תופעה זו בכך שהם יתעדו את הפעולות המשמעותיות שלהם וינתחו אותם לאחר מעשה.

למאמר:

7 Classroom Management Mistakes—and the Research on How to Fix Them
Whether our emotions get the best of us, or we fall into familiar but unproductive habits, here are 7 common classroom management mistakes, and why...

אפשר גם אחרת : משימות קבוצתיות להבניית ידע
בלמידה מרחוק
הצעות פלטפורמות וכלים חדשניים לעבודה קבוצתית
און ליין- הבניית ידע, איסוף, כלים מתוקשבים ולמידה
מידענית שיתופית.
נשלח מענת יצחקי

**אפשר גם אחרת : משימות קבוצתיות להבניית ידע
בלמידה מרחוק**

ליקט וערך : עמי סלנט , עורך האתר חלק א': פלטפורמות וכלים
מתוקשבים , וגם דגמים ודוגמאות חלק ב' : הפדגוגיה של מטלות
קבוצתיות בסביבה מקוונת חלק ג' נספחים לגבי למידה שיתופית...

הגברת מצבי הסיכון של ילדים ובני נוער נוכח משבר הקורונה

טל ארזי, יעל סבג

במסמך זה נסקרות השפעותיו של משבר
הקורונה בישראל על ילדים ובני נוער בכלל תחומי
החיים, בהבחנה בין שתי תת-קבוצות: כלל הילדים
ובני הנוער במדינת ישראל (השלכות אוניברסליות
של המשבר), וילדים ובני נוער בסיכון- מי המוכרים
לשירותי הרווחה ומטופלים במסגרות חוץ-ביתיות
ובקהילה ומי שנמצאים במצבי סיכון כתוצאה מן
המשבר ושאינם מוכרים.
נשלח על ידי אורי רבה

[HTTPS://BROOKDALE.JDC.ORG.IL/WP
-
CONTENT/UPLOADS/2020/05/CHILDREN-AND-YOUTH-AT-RISK-AND-
CORONA.PDF](https://brookdale.jdc.org.il/wp-content/uploads/2020/05/children-and-youth-at-risk-and-corona.pdf)

DISTANCE LEARNING AND PARENTAL MENTAL HEALTH DURING COVID-19

למידה מרחוק ובריאות נפשית של הורים בזמן משבר הקורונה

By Show lessCassandra R. Davis, Jevay Grooms,
Alberto Ortega, Joaquin Alfredo-Angel Rubalcaba,
Edward VargasEdward Vargas

משבר הקורונה הביא לקשיים רבים ולשינוי באורך
החיים של כולנו. בעת המשבר הורים רבים מוצאים את
עצמם כמורים מחליפים. מחקר שנעשה בארה"ב מצא
מתאם גבוה בין מצוקות נפשיות של הורים לבין קושי של
אחד הילדים בעמידת המטלות של הלמידה מרחוק.

המחקר התבסס על שאלונים שנאספו בחודשים
מרץ-אפריל ב- 3,338 משקי בית.

במחקר לא נמצאה התאמה למצב סוציו אקונומי או
להשכלת ההורים, אך נמצאה התאמה בין רמת הקושי
שחווה הילד בלימודים המקוונים לבין קושי נפשי שחווה
ההורה. בנוסף, נמצא כי ככל שיש יותר ילדים בבית
שלומדים מרחוק רמת החרדה של ההורים עולה.

החוקרים ממליצים לעקוב אחר התלמידים ולספק כלים
משלימים להורים שיקלו על ההתמודדות שלהם עם
הסיוע ללמידה מרחוק. לצד זה, החוקרים ממליצים לתת
מענה רגשי למצוקות הנפשיות של ההורים כמו שיחה
עם יועצת או שיחות שסייעו גם לתלמידים.

למאמר:

<https://journals.sagepub.com/doi/10.3102/0013189X20978806>

החומרים באדיבות ובשיתוף המדען הראשי- משרד החינוך

עריכה וכתבייה: ירדן מוסרי
אורית מנור מולדון